

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

24 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte –Elena Covalenco,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Vladimir Timofti și Ghenadie Nicolaev,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui

Balica Serghei Victor, a.n. 16.02.1988, originar și domiciliat în or.Cornești str.Pan Halipa 23, r-ul Ungheni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- *Instanța de fond - 18.01.2011 - 06.12.2011;*
- *Instanța de apel - 02.01.2012 - 23.12.2013;*
- *Instanța de recurs – 18.03.2014- 24.06.2014.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Code de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoriei Ungheni din 06 decembrie 2011, Balica Serghei Victor a fost achitat pe art. 190 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către el.

2. De către organul de urmărire penală, Balica Serghei a fost învinuit în faptul că, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în timp ce a concubinat în perioada ianuarie-octombrie 2006, cu cet. Viorica Movileanu și folosindu-se de naivitatea acesteia, și, insuflându-i speranța că se va căsători cu ea, sistematic obținea, atât personal de la mama acesteia, Ioana Movileanu, cât și prin intermediul cet. Viorica Movileanu, diferite sume de bani, înșelându-le că construiește o casă pentru viitoarea lor familie, însă, de fapt, a însușit de la acesta bani în suma totală de 27 000 lei, prin ce i-a cauzat cet. Ioana Movileanu un prejudiciu material în proporții considerabile.

Tot el, la 06 octombrie 2006, urmărind același scop, sub pretextul că are nevoie de bani în legătură cu faptul că a comis un accident rutier, a obținut de la Viorica Movileanu suma de 3 050 euro echivalentul fiind de 42 120 lei, pe care, de fapt, i-a însușit. Baniii proveneau de la vânzarea automobilului cet. Viorica Movileanu, de model „Honda Acord”, cu n/î CIY 159, organizată de către Balica Serghei. Totodată a obținut și suma de 5 460 lei care erau bani personali ai cet. Viorica Movileanu, prin ce i-a cauzat acesteia un prejudiciu material în proporții considerabile, în suma totală de 47 580 lei.

În total, Balica Serghei a dobândit ilegal suma de 74 580 lei.

Respectivele acțiuni au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin.(4) Cod penal - dobândirea ilicită, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor altei persoane în proporții mari.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și părțile vătămate Movileanu Ioana și Cibotaru (Movileanu) Viorica, invocând ilegalitatea acesteia.

Apelanții au considerat că, instanța de fond nu a analizat și nu a verificat probele prezentate de partea acuzării, și anume nu a analizat elementele de fapt ce reies din declarațiile martorilor A. Cenușă, N. Godea, M. Arhiri, M. Movileanu, deși potrivit art. art. 99 alin. (2) ,100 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța urma ca probele administrate în procesul penal să le verifice sub toate aspectele și obiectiv.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2013, au fost admise apelurile declarate de procuror și de părțile vătămate Ioana Movileanu și Viorica Cibotaru (Movileanu), casată sentința cu pronunțarea unei hotărâri, prin care: Balica Serghei Victor a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.190 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, în contextul celor stabilite în ședința de judecată, consideră că acestea acțiuni ale inculpatului sunt o modalitate de relații civile, ce s-au constituit pe perioade conviețuirii ultimului cu V. Movileanu, partea vătămată revendicând bunurile, ce au fost precum că dobândite pe parcursul conviețuirii împreună. Astfel, instanța de apel a conchis că, învinuirea nu a demonstrat prin probe incontestabile intenția frauduloasă a lui Balica Serghei de a nu executa obligații și de a sustrage banii, în declarațiile părții vătămate fiind prezente divergențe referitor la sumele însușite, or, acuzarea nu a dovedit dobândirea ilicită de către inculpat a bunurilor lui V. Movileanu, I. Movileanu deoarece este sub îndoială însuși faptul transmiterii sumelor menționate lui Balica Serghei.

Totodată, instanța de apel, a considerat necesar de a desființa sentința instanței de fond pe motiv că soluția de achitare contrazice dispozitivul hotărârii, ori, instanța motivându-și soluția de achitare în partea descriptivă prin lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de escrocherie și inexistența faptei infracțiunii, în același timp, prin dispozitiv l-a achitat pe Balica Serghei, pe motiv ca fapta nu a fost săvârșită de el.

Instanța de apel a admis apelurile procurorului și a părților vătămate nu din motivele indicate de apelanți, ci din oficiu și l-a achitat pe Balica Serghei de sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, din motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de acuzator de stat, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală. Recurentul invocă că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită. Recurentul consideră că, sunt prezente un șir de probe care dovedesc cu certitudine vinovăția lui Balica Serghei, instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate în instanța de judecată.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform pct. 6), 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea

atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. Aceste prevederi ale legii procesuale nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului și, ca urmare, instanța de apel, pripit a ajuns la concluzia de achitare a inculpatului pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii.

La examinarea probelor, care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată este obligată să argumenteze în hotărîrea adoptată motivele admiterii sau respingerii probelor prezentate atât de învinuire, cât și de apărare și este obligată să aprecieze toate probele examinate în ședința de judecată, indiferent de faptul, dacă au fost administrate la etapa urmăririi penale sau au fost prezentate de către părți în ședința de judecată.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul lărgit constată că, instanța de apel la examinarea apelului declarat nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la toate motivele invocate de apelant, în legătură cu ce, în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art.427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată în instanța de recurs. De asemenea, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs.

Colegiul penal lărgit menționează că, la adoptarea deciziei de achitare instanțele de judecată nu au dat deplină eficiență acestor prevederi, au apreciat probele care nu se racordă la valoarea acestora, a reținut inutilitatea unor probe, care întrunesc toate calitățile unei probe ce poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, a făcut concluzii care nu se racordă la ansamblul probatoriu acumulat pe cauză.

Totodată, conform prevederilor art.394 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, la adoptarea unei sentințe de achitare instanța de judecată enunțînd motivele și temeiurile achitării, urmează să indice motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acușării.

Astfel, instanța de apel, contrar prevederilor art.414 și art.417 Cod de procedură penală, prematur a adoptat o decizie de achitare, dând prioritate în exclusivitate depozițiilor inculpatului Balica Serghei, care a negat în instanță vinovăția sa (dând declarații contradictorii). Totodată, instanța n-a dat apreciere deplină la depozițiile martorilor audiați în instanța de fond și cea de apel, nu a analizat din care cauză a exclus restul probelor prezentate de acuzare și nu a ținut cont de faptul că partea apărării nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă, limitându-se numai la criticarea probelor acuzării.

7. Motivându-și soluția de achitare, instanța de apel indică că pe cauza nu au fost prezentate probe, ce ar confirma transmiterea sumelor de bani de către părțile vătămate inculpatului prin înșelăciune sau abuz de încredere, iar acțiunile părții vătămate Viorica Movileanu nu sunt altceva decât o răzbunare pentru faptul că el a refuzat să se căsătorească cu ea.

Totodată, instanța de apel a considerat că relațiile dintre Baltă Serghei și partea vătămată Viorica Movileanu țin de relații civile ce s-au constituit pe parcursul conviețuirii împreună.

În acest sens, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, motivația instanței de apel în descriptivul deciziei contrazice dispozitivului hotărârii. Or, achitându-l pe Balica Serghei pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, instanța nu s-a expus nici într-un mod asupra acestei soluții.

Lipsa elementelor infracțiunii, presupune faptul atunci când persoana nu este subiect al infracțiunii, lipsește latura obiectivă sau nu este dovedită intenția la săvârșirea acțiunilor prejudiciabile.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, în speța dată persistă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, sau acesta este expus neclar.

O asemenea încălcare procesuală ține de chestiunile de drept și nu poate fi reparată în instanța de recurs, fapt ce impune casarea deciziei cu rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Colegiul penal lărgit mai menționează că, instanța de apel în decizia sa a analizat probele prezentate de partea acuzării, însă nu a apreciat la justa valoare circumstanțele de fapt ce reies din declarațiile martorilor Alexei Cenușă, Alexei Marina Cenușă, Nicolae Godea, Mihail Arhiri, Mihail Movileanu. Or, potrivit art. art. 99 alin.(2), 100 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța urma ca probele administrate în procesul penal să le verifice sub toate aspectele și obiectiv.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, atât instanța de fond cât și cea de apel nu au întreprins careva măsuri pentru a verifica faptele declarate de inculpat și anume: dacă lotul aparține cu drept de proprietate inculpatului și dacă în perioada concubinajului cu Viorica Movileanu a efectuat careva lucrări pe acest lot din sursele de bani la care se referă părțile vătămate.

Or, faptul stabilit de instanța de apel că, „terenul este îngrădit cu plasă metalică, pusă pe piloni din beton, este o temelie din blocuri de beton, din stradă se observă peste 20 blocuri din beton, în spatele temeliei, undeva la marginea terenului sunt copaci de vișini, sub care se observă în jur la 12-14 blocuri de beton, iar nu departe câțiva piloni din beton. În interiorul terenului este o grămadă de nisip și o grămadă de pietre de diferite dimensiuni”, nu confirmă că inculpatul în perioada concubinajului cu partea vătămată a efectuat aceste lucrări la care au fost introduși banii luați de la părțile vătămate.

Mai mult, instanța de apel nu a verificat sub toate aspectele declarațiile părților vătămate și a inculpatului privind episodul comercializării automobilului „Honda” ce aparține părții vătămate, ele fiind contradictorii.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit intenția și acțiunile inculpatului, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunii incriminate, în cazul în care v-a ajunge la concluzia confirmării învinuirii în instanță - să descrie fapta infracțională ca fiind dovedită, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui **Balica Serghei Victor** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată publicată la 15 iulie 2014.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev